

Διερευνώντας τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου

Η παράγραφος είναι τμήμα πεζού λόγου που συνιστά μια σχετικά εκτεταμένη και νοηματικά αυτοτελή ενότητα, η οποία αποτελείται από μία ή περισσότερες περιόδους, αρχίζει πάντοτε με καινούριο στίχο και γράφεται ή τυπώνεται συνήθως λίγο πιο μέσα (δεξιότερα) από το αριστερό περιθώριο.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AC%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%BF%CF%82&dq= Αποτελεί, με άλλα λόγια, το δομικό στοιχείο κάθε κειμένου και απαρτίζεται όπως ξέρουμε, από την Θεματική Περίοδο, τα Σχόλια ή Λεπτομέρειες και την Κατακλείδα, που μπορεί να απουσιάζει. Εντοπίζοντας αυτά τα δομικά στοιχεία της παραγράφου, κατανοούμε πιο εύκολα το περιεχόμενό της και αν προσέξουμε ιδιαίτερα τη Θεματική της Περίοδο, αντιλαμβανόμαστε τον (κύριο) τρόπο ανάπτυξής της. Κι αυτό γιατί με τη διατύπωσή της μας κατευθύνει προς τα εκεί. Ο όρος ανάπτυξη δηλώνει το ξεδίπλωμα, το άπλωμα των σκέψεων, των απόψεων του γράφοντος και γίνεται με τους εξής τρόπους:

- α. Με παραδείγματα
- β. Με αίτιο- αποτέλεσμα
- γ. Με ορισμό
- δ. Με διαίρεση
- ε. Με σύγκριση- αντίθεση
- στ. Με αναλογία
- ζ. Με αιτιολόγηση
- η. Με συνδυασμό μεθόδων

Κάθε φορά που καλούμαστε να αναγνωρίσουμε έναν τρόπο ανάπτυξης – και εφόσον έχουμε διαβάσει τη σχετική θεωρία- χρειάζεται να είμαστε σαφείς και αναλυτικοί στην απάντησή μας, να δίνουμε δηλαδή, όλα εκείνα τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι όντως ο τρόπος ανάπτυξης είναι αυτός που αναφέρουμε. Για να γίνει αυτό, χρειάζεται να διαβάσουμε προσεκτικά την παράγραφο (και πάνω από μία φορά).

1. Σαν εκείνο τον πρωτόγονο, ο οποίος αμήχανα μαζεύει κάτι που ξέβρασε ο ωκεανός ή κάτι που βρήκε μέσα στην άμμο ή ένα αντικείμενο που έπεσε από τον ουρανό και του είναι ακατανόητο-γεμάτο πτυχές που αντανακλά πότε το λαμπερό φως του ήλιου και πότε γίνεται θολό, το περιεργάζεται, το στριφογυρίζει και ψάχνει να δει σε ποια κατώτερη δουλειά μπορεί να του χρησιμεύσει, δίχως να υποπεύεται ότι μπορεί να κάνει για μια άλλη ανώτερη, έτσι κι εμείς, κρατώντας στα χέρια μας την Τέχνη, αυτάρεσκα θεωρούμε τους εαυτούς μας ιδιοκτήτες της, την κατευθύνουμε τολμηρά, την ανανεώνουμε, την αναθεωρούμε, τη διαδηλώνουμε, τη δίνουμε στους ισχυρούς, τη μετατρέπουμε για την κάλυψη πολιτικών, εφήμερων αναγκών και περιορισμένων κοινωνικών. Η τέχνη όμως δε μολύνεται από τις απόπειρές μας, δε χάνει την καταγωγή της, και κάθε φορά και σε κάθε χρήση της μοιράζεται μαζί μας ένα μέρος του μυστικού, εσωτερικού της φωτός.

Από τη διάλεξη για το βραβείο *Νομιέλ* του Αλεξάντρ Σολζενίτσιν

Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε επακριβώς τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με γιατί ο ομιλητής επιχειρεί έναν ανάμεσα σε και σε Η είναι γιατί βασίζεται στο εκφραστικό σχήμα της Οι λέξεις που μαρτυρούν αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι: και

2. Στην ελληνική ποιητική παράδοση η λαϊκή ποίηση περιλαμβάνει δύο βασικές κατηγορίες, αρκετά διαφορετικές μεταξύ τους από πολλές απόψεις. Η πρώτη αντιπροσωπεύει τα τραγούδια που ειδικότερα ονομάζουμε «δημοτικά», έκφραση του λαού της υπαίθρου, των αγροτικών κυρίως και κτηνοτροφικών πληθυσμών, που συνεχίζουν μια παράδοση χιλιών και πάνω χρόνων. Η δεύτερη κατηγορία αντιστοιχεί στα τραγούδια που είναι αλλιώς γνωστά με τους όρους «λαϊκά» ή «ρεμπέτικα», τραγούδια των αστικών κέντρων, που στην αφετηρία τους εκφράζουν μια ορισμένη περιθωριακή τάξη, το υποπρολεταριάτο των μεγάλων πόλεων. Ανάμεσα στις δύο αυτές κατηγορίες, αυθεντική λαϊκή ποίηση, με την αυστηρή έννοια του όρου, θεωρείται γενικά μόνο το δημοτικό τραγούδι.

Ερατοσθένη Καψωμένου *Δημοτικό τραγούδι Μια διαφορετική προσέγγιση*

Εκδ. Πατάκη

Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε επακριβώς τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με και η έννοια είναι η
..... Δ..... βάση είναι
και το ηλικίο της διαίρεσης αποτελούν
.....
.....

3. Σύμφωνα με τους κλασσικούς Έλληνες *πόλεις* θεωρήθηκε το πέρασμα από το χάος στον κόσμο. Σύμφωνα με τους νεοέλληνες το πέρασμα από τον κόσμο στο πολεοδομικό, οικιστικό, αρχιτεκτονικό χάος και την ασχήμια. Αυτός ο πολεοδομικός εκβαρβαρισμός και η οικιστική ασχήμια επεκτάθηκε, εξήχθη και συνεχίζει να εξαγεται στις πόλεις των περιφερειών, στις αγροπόλεις της υπαίθρου, στα χωριά σε διάστημα μισού αιώνας. Καταστράφηκε έτσι ένας πλούτος αιώνων. Χάθηκαν αληθινά στολίδια, μικρές ιστορικές πόλεις των περιφερειών, της Κρήτης, της Πελοποννήσου, της Μακεδονίας, της Θράκης. Από αυτήν την οικιστική και αρχιτεκτονική σφαγή σώθηκαν το Ναύπλιο, το Γύθειο, η πόλη της Κέρκυρας, το Βαθύ της Σάμου, μέρος της Καστοριάς, αγροτικοί οικισμοί στην Πελοπόννησο, στη Δυτική Μακεδονία, στην Ήπειρο και ορισμένοι στα νησιά.

Μιχάλη Χαραλαμπίδη *Αγροφιλία* Εκδ. *Στράβων*

Η αρχοντική οικία Σκούταρη (18ος αι.) στην Καστοριά

Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με -
Α....., δηλαδή, η αντίληψη των με την αντίληψη των
..... για την
Διακρίνουμε ακόμη ανάπτυξη με- αφού ο συγγραφέας θίγει το θέμα του
..... και καταγράφει τις
Η παράγραφος αναπτύσσεται επίσης με που αντλούνται

4. Η καλλιέργεια της δημιουργικότητας του μαθητή είναι ένα δύσκολο θέμα. Και τούτο γιατί ενώ είναι μια στάση πέραν κάθε συζήτησης απαραίτητη, κανένας ακόμη δεν γνωρίζει πώς αναπτύσσεται και κατ' επέκταση πώς διδάσκεται, γιατί δεν είναι γνώση και δεν μπορεί να προγραμματιστεί. Γι' αυτό δεν υπάρχει μαγική συνταγή για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας. Υπάρχουν όμως προσπάθειες που φαίνονται θετικές. Για να αναπτυχθούν π.χ. οι δημιουργικές ικανότητες του παιδιού πρέπει να θεωρήσουμε ως βασική παράμετρο το παιχνίδι και το ενδιαφέρον του. Γιατί η δημιουργικότητα είναι μια αναζήτηση, μια ανακάλυψη που πρέπει να καλλιεργηθεί με φυσικό τρόπο για να νιώσει το παιδί μια ελάχιστη εμπιστοσύνη και αυτοπεποίθηση, για να μην οδηγηθεί στην ανακάλυψη υποκατάστατων. Αντίθετα, πρέπει να βοηθηθεί από το εκπαιδευτικό σύστημα και τον εκπαιδευτικό να ανακαλύψει το άγνωστο χάρισμα του, το ίχνος της ιδιοφυΐας του, το ταλέντο του σε κάτι.

Σταμάτη Αλαχιώτη *Το δημιουργικό σχολείο δεν είναι ουτοπία*

Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με γιατί ο αρθρογράφος παραθέτει μία στην ΘΠ και κατόπιν την υποστηρίζει με Οι λέξεις/ φράσεις που μαρτυρούν τον τρόπο ανάπτυξης είναι Χρησιμοποιεί ακόμη όπως φαίνεται στην περίοδο

5. Ετυμολογικά η λέξη διπλωματία παράγεται από το ρήμα *διπλώω-ᾶ*. Από το ρήμα προέκυψε το ουσιαστικό *δίπλωμα* με τη σημασία του διπλωμένου εγγράφου, επειδή αυτοί που αντιπροσώπευαν το κράτος τους σε ένα άλλο κράτος παρέδιδαν στην ξένη πολιτειακή Αρχή έγγραφο διπλωμένο, ώστε να ασφαρίζεται το περιεχόμενό του και να βεβαιώνεται η γνησιότητά του με την επίθεση σφραγίδας. Ο κάτοχος τέτοιου εμπιστευτηρίου διπλώματος ονομάστηκε *διπλωμάτης* και το λειτούργημά του *διπλωματία*.

Πολιτιστική ειδικότερα διπλωματία ονομάζουμε τη μεθοδική χρήση στοιχείων (ή γνωρισμάτων ιδιαιτερότητας) του πολιτισμού μιας χώρας κατά την άσκηση διαχείρισης των εξωτερικών της (διεθνών) σχέσεων. Η διεύρυνση στο διεθνή χώρο του αριθμού των ανθρώπων που γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τη γλώσσα ενός λαού, τα πολιτιστικά του επιτεύγματα, την ιστορία και τις καλλιτεχνικές μνημειώσεις του πολιτισμού του, αλλά και το επικαιρικό κάθε φορά επίπεδο καλλιέργειας που εμφανίζει, συνιστά δυνατότητα για την άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Αυτές τις δυνατότητες αξιοποιεί η πολιτιστική διπλωματία.

Χρ. Γιανναρά *Πολιτιστική διπλωματία* Εκδ. *Ίκαρος*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης των παραγράφων.

Απάντηση: Οι παράγραφοι αναπτύσσονται με και η έννοια είναι η Αυτή ορίζεται με της λέξης αλλά και με έναν τυπικό, αρκετά αναλυτικό Οι λέξεις που μαρτυρούν αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι

6. Ο πόλεμος και τα δεινά του έχουν περιγραφεί από κλασικά έργα λογοτεχνίας, από κινηματογραφικές ταινίες και σπουδαίους ζωγράφους, από θεατρικά έργα και μεγάλους στοχαστές. Κάθε φορά ωστόσο, είναι σαν όλα να ανακαλύπτονται από την αρχή. Μοιάζει πρωτόγνωρος ο ήχος της αντιαεροπορικής σειρήνας, το βλέμμα εκείνου του παιδιού που τραυματίστηκε, η θλίψη ενός στρατιώτη με δεκανίκια. Μήπως ο πόλεμος δεν περιγράφεται, αλλά απλώς βιώνεται; Ναι, ο πόλεμος ήταν οι βομβαρδισμοί και τα ακρωτηριασμένα θύματα, η ερήμωση και το σκοτεινό αύριο. Ήταν όμως, ταυτόχρονα, η απόγνωση της διευθύντριας στο Μουσείο της Βαγδάτης, το χαμένο ύφος των αιχμαλώτων από το Τέξας, εκείνος ο γέρος που «κατέρριψε» το θηριώδες ελικόπτερο, η μουσουλμάνα γιατρός που εξέφρασε με λίγα λόγια και τη λάμψη των ματιών τα αισθήματά της.

Γιώργου Γραμματικάκη «ένας αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής» *Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης*

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με..... που προέρχονται από

7. Η Δημοκρατία ξεκίνησε την ιστορική της σταδιοδρομία ως πείραμα. Ο Περικλής δεν είχε πρότυπα να ακολουθήσει, ανακάτεψε τα ανθρώπινα υλικά αναζητώντας τη σύνθεση, όπως ο χημικός ανακατεύει τα στοιχεία στο εργαστήριό του. Κι αυτή ήταν η μεγάλη δύναμη της Δημοκρατίας, αυτή που της επέτρεψε να αναδυθεί ως κοινωνικό όραμα αφού έμεινε θαμμένη για αιώνες. Η διαφορά της Δημοκρατίας από τα ολοκληρωτικά καθεστώτα είναι ότι δεν στηρίζεται στην ασφάλεια ενός ιδεολογικού συστήματος, ενός πλέγματος ιδεών που ερμηνεύει τον κόσμο και καθυποτάσσει τον άνθρωπο στην ερμηνεία του. Κι αν η σημερινή Δημοκρατία πάσχει, και οι υποστηρικτές της ξέρουν πολύ καλά ότι πάσχει, είναι γιατί ακριβώς κινδυνεύει να χάσει αυτόν τον χαρακτήρα του πειραματισμού. Κυρίαρχη, σαν το καταληκτικό κεφάλαιο της ιστορίας ενός μεγάλου πολιτισμού, του δυτικού, η Δημοκρατία σήμερα έχει χάσει την πνοή της, την ορμή της, το θάρρος της.

Ο Περικλής πίσω από τον πολιτικό Παναγιώτης Πασπαλιάρης, Επιστημονική επιμέλεια: Πάνος Βαλαβάνης, Προλογικό σημείωμα Τάκη Θεοδωρόπουλου

Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με της οποίας τα μέρη είναι και Αυτός ο τρόπος ανάπτυξης δηλώνεται με τη λέξη Διακρίνουμε επίσης ως τρόπο ανάπτυξης το-, που εντοπίζεται στην περίοδο Αναπτύσσεται επιπρόσθετα με-ανάμεσα στη και τα Το σημείο τους είναι και δηλώνεται με τη φράση Εντοπίζουμε τέλος ως τρόπο ανάπτυξης και την που με τη λέξηδηλώνεται η που υποστηρίζει ο συντάκτης του κειμένου.

8. Την ελληνικότητα τη συγκροτούν τα εξής βασικά στοιχεία: η γλώσσα, η παράδοση-που σημαίνει λαϊκό πολιτισμό-και ο συγκεκριμένος τόπος όπου αναπτύσσονται αυτά. Δηλαδή όλα τα μηνύματα που μας έρχονται από το παρελθόν και συγκροτούν τις βιωματικές μας σχέσεις, συνήθειες, ήθη, έθιμα, ιστορία με θριάμβους –καταστροφές-χάσματα, που όλα μαζί καταλήγουν, μέσα από κοινές αισθήσεις, σε κοινές συγκινήσεις. Η παράδοση λειτουργεί με δύο τρόπους. Από τη μία έχουμε τον απλό κόσμο -τον λαό μας-που την επαναφέρει και τη βιώνει μέσα από μύθους, τραγούδια, χορούς, έθιμα κ.λ.π., και από την άλλη έχουμε τους πνευματικούς δημιουργούς, ποιητές-συνθέτες-συγγραφείς-ζωγράφους-σκηνοθέτες και ό,τι άλλο, που την εξελίσσουν και την προχωρούν με τα νεότερα εκφραστικά μέσα που διαθέτουν.

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Ηλία Ανδριόπουλου *Η Ελληνικότητα Το Βήμα*

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με διπλή και η έννοια είναι η βάση είναι τα που τη συγκροτούν και το πηλίκο της Ο τρόπος αυτός ανάπτυξης μαρτυρείται από το ρήμα Στην επόμενη, έννοια είναι η και βάση οι λειτουργίας της. Το πηλίκο της είναικαι δηλώνεται με τη φράση

9. Παρομοίασαν τον άνθρωπο, κάθε μέλος της δημοκρατούμενης κοινότητας, με τα πετραδάκια του ψηφιδωτού. Το καθένα κρατά μέσα στην ατέλειά του το δικό του χρώμα και σχήμα. Το ένα συμπληρώνει το άλλο, κι όλα μαζί το σύνολο. Μέσα στο σύνολο έχει το καθένα την ξεχωριστή του θέση και αξία. Το ένα δεν μπορεί να αντικαταστήσει το άλλο. Ωστόσο, αυτή η ανομοιότητα προσδίδει στο καθένα την αξία του. Το ίδιο παρατηρείται και στα μέλη μιας σωστής κοινότητας. Ο ένας δε μοιάζει με τον άλλο. Είναι μοναδικός. Αν οι άνθρωποι ήταν τελείως όμοιοι, τότε ο καθένας θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον άλλο, από τον οποιοδήποτε τυχόντα αντιπρόσωπό του.

Ιωάννη Ξηροτύρη *Μαζοποίηση και δημοκρατία*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με γιατί ο δοκιμιογράφος επιχειρεί έναν ανάμεσα σε

..... και σε
..... Η είναι γιατί
βασίζεται στο εκφραστικό σχήμα της Η λέξη που μαρτυρεί αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης
είναι το ρ.

10. Στην επιστήμη, τη στιγμή της ανακάλυψης η διαίσθηση αντικαθιστά τη λογική. Στην τέχνη η διαίσθηση ισοδυναμεί με πεποίθηση, με πίστη· είναι κατάσταση του νου και όχι τρόπος σκέψης. Η επιστήμη είναι εμπειρική, ενώ τη σύλληψη της εικόνας την καθορίζει η δυναμική της αποκάλυψης. Η τέχνη δεν σκέφτεται λογικά ούτε διατυπώνει κάποια λογική της συμπεριφοράς· εκφράζει το δικό της πιστεύω. Αν στην επιστήμη είναι δυνατόν να αιτιολογήσει κανείς την αλήθεια μιας περίπτωσης και να την αποδείξει λογικά στους αντιπάλους του, στην τέχνη είναι αδύνατον να πείσεις κάποιον ότι έχεις δίκιο, αν οι εικόνες σου τον άφησαν αδιάφορο, αν δεν κατάφεραν να τον κερδίσουν με μια νέα αλήθεια για τον κόσμο και για τον άνθρωπο, αν, μόνος απέναντι στο έργο, απλούστατα βαρέθηκε.

Αντρέι Ταρκόφσκι «Σμιλεύοντας το χρόνο» Εκδ. *Νεφέλη*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με , καθώς επισημαίνονται οι διαφορές ανάμεσα στην και την σχετικά με

11. Η αλλοτρίωση των επιστημόνων, γεγονός εξαιρετικής σημασίας για την εξουδετέρωση τους ως πολιτιστικών συνειδήσεων, επιτυγχάνεται με δύο κυρίως τρόπους. Ο πρώτος είναι η ύπαρξη, σε εργαστήρια ή πανεπιστήμια, κλίματος οξύτατου ανταγωνισμού. Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων προέχει της αναζητήσεως κάποιας ουσιαστικής αλήθειας. Ο δεύτερος τρόπος είναι η εξειδίκευση της παιδείας και της έρευνας, έτσι ώστε να αποκλείεται η θέαση του όλου. Όταν εντούτοις ο Αϊνστάιν ρωτήθηκε για το ποιος τον επηρέασε περισσότερο στις επιστημονικές του ανακαλύψεις, απάντησε: « Ο Ντοστογιέφσκι». Απάντηση, φοβούμαι, που ιδιαίτερα στις μέρες μας δύσκολα γίνεται κατανοητή.

Γιώργου Γραμματικάκη *Κοσμογραφήματα* εκδ. *Πόλις*

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με και η έννοια είναι η Διαιρετική βάση είναι και το πηλίκο της αποτελούν
Αναπτύσσεται επίσης με ανάμεσα στην και στην του

12. Ειδικά στη χώρα μας η σχέση με τους υπολογιστές, το διαδίκτυο, θεωρήθηκε και σχέση με την γνώση. Περισσότερο όμως είχαμε κατανάλωση υπολογιστών, πληροφοριών άχρηστων ή χρήσιμων παρά κατοχή και περισσότερο παραγωγή γνώσεων. Γιατί η εισαγωγή στη γνώση τόσο στα βιβλία όσο και τις ηλεκτρονικές σελίδες απαιτεί ένα άλμα. Την γνωστική ικανότητα διαμόρφωσης σχημάτων, κωδικών ερμηνείας πληροφοριών, παραγωγή γνώσεων και δράσεων. Ενώ η πληροφόρηση είναι παθητική, αδρανής, η γνώση οδηγεί στη σύνθεση, στη δράση, την δημιουργία και μεταβάλλεται σε νέα πληροφόρηση.

Μιχάλη Χαραλαμπίδη *Ελληνική ποιότητα και ανάπτυξη Η Νέα Συμμαχία* Εκδ. *Στράβων*

Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με καθώς ο συγγραφέας διατυπώνει στη ΘΠ την του και κατόπιν την Η λέξη που μαρτυρεί αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι Έχουμε επίσης και τη μέθοδο της και της ανάμεσα στις έννοιες και όπως δείχνει η χρήση του συνδέσμου

13. Η Οικουμενική Διακήρυξη του 1948 έχει σήμερα αποκτήσει τη δύναμη συμβόλου. Κείμενο απλό και περιεκτικό που εξαγγέλλει σειρά δικαιωμάτων, απευθύνεται στους πάντες: κράτη, άτομα, οργανισμούς και αποτελεί έγκυρο σημείο αναφοράς για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτο, επειδή παρουσιάζει χαρακτήρα ολιστικό, δηλαδή περιλαμβάνει συγχρόνως τα ατομικά και τα πολιτικά, τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, χωρίς να τα αξιολογεί κατά κατηγορίες. Δεύτερο, επειδή παρακάμπτοντας τις πολιτικές και τις ιδεολογικές δυσχέρειες που χαρακτήρισαν τις αλληπάλληλες ψηφοφορίες κατά την υιοθέτηση της και που επικράτησαν κατά την τελευταία πενήτηκονταετία, η Διακήρυξη διατύπωσε κοινό παρονομαστή δικαιωμάτων για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Έτσι, παρά τις αδυναμίες και τις παραλείψεις της, ακτινοβολεί ως ένας προσιτός και εύχρηστος κώδικας κατοχυρώσεως της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Τέλος, επειδή η πολιτική της δύναμη αποδείχθηκε καταλυτική· «καθένας» μπορεί να την επικαλείται σε όλα τα επίπεδα και να απαιτεί να τον σέβονται, όπως και εκείνος οφείλει να σέβεται τους άλλους σύμφωνα με τις διατάξεις της.

Εμμανουήλ Ρούκουνα *Αντιστάσεις στο όνομα ενός συμβόλου Το Βήμα*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με Καθώς ο αρθρογράφος για την και κατόπιν παραθέτει τους που την καθιστούν Οι λέξεις που μαρτυρούν αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι

Και δύο παραδείγματα από τη Λογοτεχνία μας:

14. Οι Αθηναίοι είναι πρωτοπόροι, γρήγοροι στην αντίληψη και στην εκτέλεση, ενώ εσείς(οι Σπαρτιάτες) είσαστε βραδυκίνητοι. Εκείνοι αποτολμούν έργα ανώτερα από τις δυνάμεις τους, εσείς προσπαθείτε λιγότερα απ' όσα μπορείτε. Εκείνοι, φεύγοντας απ' την πατρίδα τους, για μακρινές εκστρατείες, πιστεύουν πως εξυπηρετούν την Αθήνα, εσείς αν ξεμακρύνετε απ' τη Λακωνική θαρρείτε πως χάνεστε. Ενώ εσείς ησυχάζετε, εκείνοι σχεδιάζουν και κάνουν επιχειρήσεις, εκστρατείες, και αυξάνουν την δύναμη και την επιρροή τους. Με μια λέξη, σωστά θα τους χαρακτήριζε κανείς λέγοντας πως ούτε τον εαυτό τους ούτε τους άλλους αφήνουν σε ησυχία!

Άγγελου Βλάχου *Ο κύριός μου ο Αλκιβιάδης* Εκδ. *Εστία*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με-....., καθώς επισημαίνονται οι διαφορές ανάμεσα στους και τους ως προς

15. Πως ανοίγουνε ξαφνικά τα σπλάχνα της γης, τινάζονται στήλες φωτιάς, πυραχτωμένο φαρμάκι, ξεχύνεται ολούθε λάβα, ενώ άνθρωποι και ζωντανά, ζωσμένοι από τα θανατηφόρα πλοκάμια, κουρνιάζουνε κάπου κι ανήμποροι καρτερούν το σίγουρο χαμό κι ούτε μιλούν ούτε κλαίνε, παρά απομένουν πετρωμένοι, βλέποντας ολόγυρα τα ποτάμια της φωτιάς κι οσμίζονται το πηχτό θειάφι, που τους τσουρουφλίζει τα πλεμόνια και ξέρουν, πως δεν υπάρχει πια έλεος, άμα το ηφαίστειο ξυπνήσει από την πολύχρονη οργή που το παίδευε; Έτσι ήρθε το πρωί της άλλης μέρας η ιταλική επίθεση.

Λουκίη Ακρίτα *Αρματωμένοι* Εκδ. *Αετός Α.Ε.*

Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

Απάντηση: Η παράγραφος αυτή αναπτύσσεται με γιατί ο συγγραφέας επιχειρεί έναν ανάμεσα στην και στην Η είναι γιατί βασίζεται στο εκφραστικό σχήμα της Η λέξη που μαρτυρεί αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι το